

Film Skills

- en nationell intresseinventering
gällande kompetensutveckling

Förord

Inventeringen är genomförd i ett undersökande syfte, genom att kartlägga olika nationella aktörers intresse av att samverka inom kompetensutveckling för en av våra viktigaste aktörsgupper i filmbranschens ekosystem; filmarbetarna.

Sedan denna inventering färdigställdes har regeringen gett besked om att det i 2022 års budget avsätts 100 miljoner kronor per år för ett produktionsincitament för film. Hela detta arbete inklusive omvärldsbevakningen har tagits fram utifrån situationen som rådde fram till början av september 2021. Vår bedömning är att inventeringens slutsatser och analyser är lika aktuella även efter regeringens besked.

Vi är överväldigade av den positiva respons vi mötts av i de samtal som förts under arbetet och ser fram emot en fortsatt dialog. Det är vår förhoppning att inventeringen ska leda till vidare arbete och att vi tillsammans kan hitta former för samverkan för att stärka kreativa yrkesroller inom film och rörlig bild.

Göteborg september 2021
Ylva Olsson och Martina Eriksson

Filmkontoret

Norra Hamngatan 8
411 14 Göteborg

Titel: Inventering Film Skills

ISBN: 978-91-985955-1-2

Författare: Filmkontoret Göteborgs Stad i samarbete med Gothenburg Studios Development

Grafisk form och layout: Visuell kommunikation Göteborgs Stad

Tryck: Tryckeri

Innehåll

Sammanfattning	4
Omvärldsanalys	5
Arbetskraft och kompetens	6
Filmarbetarna som grupp	7
Kompetensutveckling i Sverige	7
Inventeringens utgångspunkter	8
Bakgrund	8
Inventeringens två samverkansparter	9
Filmkontoret Göteborgs Stad	9
Gothenburg Studios Development	9
Syfte och mål	10
Metod	10
Inventering av aktörer	10
Urval	10
Intervjuer	10
Upplägg	11
Respondenter	11
Aktörsgrupper	11
Alla respondenter	11
Svar och sammanfattning	12
Fråga ett och två	12
Fråga tre	19
Sammanfattning	20
Slutsats	25
Referenser	26

Sammanfattning

Idén till inventeringen uppkom i dialog mellan filmarbetare och Filmkontoret Göteborgs Stad. Själva inventeringen är framtagen i samarbete mellan Gothenburg Studios Development och Filmkontoret Göteborgs Stad. Det är också dessa två aktörer som står som avsändare när ”vi” står nämnt i texten. Den primära målgruppen i inventeringen är de respondenter som är intervjuade, liksom andra kringaktörer som kan ha nytta av materialet.

Bakgrunden är att det idag inte finns en nationell, återkommande, strukturell kompetensutveckling på spetsnivå för filmarbetare – detta samtidigt som det både sker och har skett en snabb utveckling i filmbranschen under de senaste åren.

Det växande antal produktioner som görs kommer troligtvis att utökas ytterligare när Sverige får det utlovade produktionsincitamentet. PICA studien (2019) visar att i och med den ökade produktionsvolymen har den svenska filmbranschen en uppenbar kapacitetsbrist gällande arbetskraft och ett akut behov av att stärka kompetensen framgent. Sedan studien genomfördes 2019 är kapacitetsbristen och behovet av att stärka kompetensen tydligare än någonsin, utifrån den ökande produktionsvolymen.

Målet med inventeringen är att få en tydlig bild av vilka aktörer som är intresserade av att samverka, samt i sådana fall hur de har möjlighet att bidra för att skapa hållbara strukturer för kompetensutveckling på en nationell nivå. Metoden som använts är intervjuer med utvalda aktörer inom branschen. Urvalet är gjort utifrån att aktörerna ska ha påverkan, direkt eller indirekt, på filmarbetarnas arbetssituation. De aktörer som finns representerade lokalt i Göteborg har valts utifrån deras koppling till film och/eller sitt generella uppdrag inom staden som har bäring på arbetet med inventeringen.

Resultatet visar att om alla samverkar så kan vi åstadkomma stor förändring och utveckling på många områden. Så gott som samtliga av respondenterna är direkt positiva till att medverka för att bygga hållbara strukturer, beroende på dess form och innehåll. Samma andel av aktörerna vill och kan bidra med något, antingen med exempelvis en monetär insats, marknadsföring, nätverk, kompetens eller lokaler. Majoriteten av respondenterna uttrycker en vilja till gemensam aktion. De menar att det är viktigt att alla är med och bidrar till att synliggöra behovet av kompetensutveckling och få till stånd en förändring. Det finns med andra ord en god grund för att kunna bygga den hållbara struktur som skulle utgöra en viktig byggsten till en konkurrenskraftig och hållbar svensk filmbransch.

Omvärldsanalys

Det är omöjligt att undgå den omvälvande utveckling som skett i filmbranschen under de senaste åren och som fortfarande pågår. Den rådande pandemin med högre konsumtionstakt av film och rörlig bild har drivit på utvecklingen i ett ännu högre tempo. Det traditionella biofönstret är under omdaning, inte minst påskyndat av streamingtjänsternas ökade marknadsandelar och utbud. Volymen att producera och lansera nytt innehåll tilltar och rullas ut i snabb takt. Tittarna efterfrågar mer innehåll i kombination med att SVOD-plattformarna blir fler i antal. NENT Group aviserade i början av året att de ska släppa minst 40 originalproduktioner under 2021. De nordiska public servicebolagen samarbetar också i högre utsträckning för att stå sig mot streamingaktörerna och satsar ännu mer på nordiskt drama. Det har gett ett mer omfattande nordiskt utbud. SF Studios och Netflix har från och med årsskiftet inlett ett flerårigt samarbetsavtal. Det innebär att Netflix får tillgång till SF Studios lokala och internationella titlar efter att de visats på bio och släppts för köp. Avtalet innebär även att SF Studios och Netflix kommer att producera mer innehåll tillsammans. HBO utökar sina nordiska originalproduktioner. Netflix som per idag är ohotad som den enskilt ledande globala aktören

inom SVOD-segmentet kommer under 2021 etablera kontor i Stockholm. TV4 Media och Cmore befinner sig också i en expansiv fas och satsar på svenskt drama. Det pågår en konsolidering i branschen. Det betyder att de större bolagen köper upp de mindre independentbolagen, framförallt i Stockholm. Med andra ord; stora branschaktörer är i förändring och skapar mer innehåll än någonsin och förändringstakten går snabbt.

Det är uppenbart att hela filmsektorn i sig, som en del av både de kreativa och kulturella näringarna, är viktig tillväxtpolitik på lokal, regional och nationell nivå. Det skapar attraktionskraft och många arbetsmöjligheter. Även leverantörerna får ett uppsving. Branschens nuläge och det utökade antal produktioner som görs kommer sannolikt utökas ytterligare om eller när Sverige får produktionsincitament. Den ökade produktionstakten som beskrivs ovan är alltså baserad på att Sverige ännu inte har produktionsincitament. Hur produktionsincitamentet kommer att påverka den nationella filmindustrin återstår att se, men att antalet produktioner kommer att öka finns det nog inga tvivel om.

Den rådande pandemin med högre konsumtionstakt av film och rörlig bild har drivit på utvecklingen i ett ännu högre tempo.

Arbetskraft och kompetens

I en omvälvande utvecklingsfas behövs det nya strukturer. Nya modeller behöver prövas, nya arbetssätt ska formars och på många områden uppstår ett kompetensglapp och samtidigt möjlighet till förändring. Under 2019 gav Film i Väst i samverkan med Film & TV-Producenterna, Teaterförbundet Scen & Film, Filmpool Nord, Film i Skåne, Film Capital Stockholm och Svenska Filminstitutet konsultfirman Olsberg SPI i uppdrag att genomföra en studie, Production Infrastructure and Capacity Audit (PICA). Studien syftar till att kartlägga produktionskapaciteten i Sverige inom fem viktiga områden; anläggningar och utrustning, tjänster, platser, bemanning och kreativa nyckelposter.

Studien visar att i och med den ökade produktionsvolymen har den svenska filmbranschen en uppenbar kapacitetsbrist gällande arbetskraft och ett akut behov av att stärka kompetensen framgent.

Sedan studien genomfördes 2019 har kapacitetsbristen och behovet av att stärka kompetensen ökat ytterligare utifrån en ökad produktionsvolym. Troligtvis har pandemin påskyndat utvecklingen och förändrat branschen genom att digitala distributionsfönster har ökat sina marknadsandelar

avsevärt. Det sistnämnda innebär, förutom en större efterfrågan på arbetskraft, även högre krav på den kreativa leveransen – som i sitt globala sammanhang har mer komplexa och omfattande beslutsprocesser.

Branschrepresentanter har via media och rapporter påtalat det tilltagande antalet filmproduktioner och det skriande behovet av arbetskraft i filmbranschen. Ett resultat av det är ett pågående branschgemensamt kompetensförsörjnings projekt som syftar till att skapa ett nationellt sammanhang för utbildning, under benämningen Film & TV-Branschens Yrkesnämnd. Dess slutmål är att införa en koordinerande funktion för nationell samverkan gällande kompetensförsörjning inom film och TV från och med 2022.

Även Tillväxtverkets och Svenska Filminstitutets rapporter från 2017, *Fler filminspelningar till Sverige* och *I huvudet på en producent*, hänvisar till bristen på kvalificerad arbetskraft. Rapporterna menar att det inte bara försvårar för vår nationella filmproduktion, utan även för kommande, potentiella produktioner. Det är i högsta grad en näringspolitisk fråga att kompetens är en viktig förutsättning, både för att vi ska få produktioner förlagda till Sverige i en nära framtid och också för vårt samtida nationella arbete.

Filmarbetarna som grupp

Kreatörskrollerna bland hantverkskunniga filmarbetare är en viktig resurs i filmbranschens ekosystem. De står för arbetsinsatsen innan, under och ibland efter själva inspelningstillfället. De utgör en viktig del, som behöver hålla en hög och hållbar nivå för att kunna leverera kvalitativa insatser i det som senare syns på skärmen eller biodeuken. De har ofta en bred kompetens och kan arbeta gränsöverskridande, det vill säga oberoende av filmgenre eller format. De utgör alltså en avgörande del i ekosystemet, som inte går att ersätta med andra kunskaper eller kompetenser. Deras funktioner utgår helt enkelt från spetskompetenser inom sitt respektive skrå. Gruppen består av en mängd olika yrkesroller och kunskaper och det finns en bred representation av allt från mindre, till mycket erfarna filmarbetare. Gruppen

är efterfrågad oavsett typ av produktion. Den är en grupp som är svår att uppskatta i siffror, då den i flera fall spänner över både kommersiell och fiktionsbaserad produktion. Den här gruppen är oftast frilansande personer och har inte någon formell plattform att verka utifrån eller utvecklas inom. Det finns lokala och nationella, främst digitala, nätverk som samlar de olika funktionerna. Teaterförbundet står för ett viktigt arbete som en facklig representant. Men det är oklart hur många av de verksamma filmarbetarna som är medlemmar där, utifrån att det är svårt att mäta hur många filmarbetare det finns totalt. Samma sak gäller de olika fackmannamässiga organisationerna, det är oklart hur många av det totala antalet verksamma filmarbetare som är medlemmar. Vilka räknas eller ser sig som filmarbetare och vilka gör det inte?

Kompetensutveckling i Sverige

I dagsläget sker kompetensutveckling på olika nivåer och på olika platser runt om i landet. Det finns många bra initiativ kring Master classes, workshops, seminarier, lab, branschdagar, samtalsserier och talangprogram som arrangeras av olika aktörer. I vissa fall är det separata initiativ och satsningar, i andra fall förekommer samarrangemang mellan flera aktörer. Oftast är huvudfokus på producenter, regissörer och manusförfattare. Mest kontinuerligt utbud har Kulturakademin, med säte i Göteborg. Kulturakademins uppdrag är att erbjuda såväl bredd som spets inom kompetensutveckling för professionella utövare, institutioner och organisationer som verkar inom audiovisuell media, scenkonst, bild och form samt musik. Västra Götalandsregionen finansierar verksamheten som ett långsiktigt uppdrag och deras kursdeltagare kommer från hela landet. De ingår även i olika Europeiska nätverk. Sveriges 19 regionala resurscentra är också viktiga kompetensförsörjare, likaså andra branscharrangemang som till exempel

Göteborgs filmfestival, Stockholms filmfestival, Svenska Filminstitutets Filmrummet, Film i Väst Talks, Audiovisual Talks och olika arrangemang anordnade av Film Stockholm. Men det finns inget nationellt, gemensamt grepp som återkommande erbjuder kompetensutveckling på spetsnivå för de kreativa hantverkskunniga filmarbetarna. För anställda är det generellt arbetsgivaren som är ansvarig för kompetensutveckling. Det faktum att de flesta kreativa yrkesroller inom film och rörlig bild är frilansare i olika former, gör att många inte får den kompetensutveckling som behövs. Anställningsformen kopplat till produktionsarbetet är sällan särskilt kontinuerlig, utan sker över kortare perioder. I vissa fall bildas tillfälliga produktionsbolag, som då utgör arbetsgivare kopplat till specifika projekt. Detta bidrar också till en mindre kontinuerlig struktur kring de frilansande kreativa yrkesrollerna inom film och rörlig bild.

Inventeringens utgångspunkter

Bakgrund

Idén att genomföra en intresseinventering uppkom efter att filmarbetare i dialog med Filmkontoret Göteborgs Stad identifierade en brist på återkommande fortutbildningstillfällen på en högre nivå för professionellt verksamma filmarbetare. Efter en ytlig research bekräftades bilden av att det inte finns någon sådan struktur nationellt. Utifrån den insikten uppkom idén om att genomföra en intresseinventering på en nationell nivå. Inför arbetet med inventeringen kontaktades Film i Väst, Kulturakademin samt Film & TV-Branschens Yrkesnämnd med en förfrågan om att samverka i arbetet med inventeringen. Ingen av de tillfrågade aktörerna valde vid tillfället att medverka. Inventeringen är framtagen i ett samarbete mellan Gothenburg Studios Development och Filmkontoret Göteborgs Stad. Det är också dessa två aktörer som är avsändare när ”vi” står nämnt i texten.

Den primära målgruppen i inventeringen, liksom för framtida kompetensutvecklingssatsningar, är professionellt kreativa yrkesroller inom film och rörlig bild. Vi tror dock att det är viktigt att blanda

etablerade och oetablerade, filmbransch, aktörer nära filmbransch och aktörer som ligger längre ifrån. Detta för att skapa en avgörande mix som kan föra utvecklingen framåt. Vi tror också att det blir mer hållbart att börja med professionellt verksamma för att bygga hållbara strukturer. Det har inte tidigare genomförts en liknande inventering i Sverige, därför såg vi en möjlighet att göra det nu, också utifrån den snabba utveckling med högre kvalitets- och kompetenskrav som just nu sker i branschen, där globala aktörer generellt sett ställer högre krav.

Vi hoppas att det här materialet kan användas som ett verktyg inom verksamhetsutveckling för samtliga aktörer och organisationer. Vi ser också ett värde i att få reda på om flera av aktörerna har gemensamma intressen, det vill säga om fler kan gå samman och därmed stärka de branschmässiga strukturerna.

Inventeringens två samverkansparter

Filmkontoret Göteborgs Stad

Göteborgs Stad har sedan 2013 ett politiskt uppdrag att arbeta med utvecklingsfrågor kopplat till film och rörlig bild på en lokal, nationell och internationell nivå. Arbetet sträcker sig över flera områden. För att nå uppsatt mål har sex fokusområden formulerats; Sociala mötesplatser och nätverk, Geografiska utvecklingszoner, Kompletterande kapital, Talangutveckling och kompetensförsörjning, Staden som inspelningsplats, Mätbar utveckling och Transparens och kommunikation. Det är flera av dessa sex områden som återspeglas i arbetet med inventeringen.

Det övergripande arbetet är utvecklings fokuserat och den primära målgruppen är de lokala aktörsgруппerna. Arbetet delas in i tre delar, där stort fokus läggs vid att skapa hållbara strukturer inom strategiskt arbete, operativt arbete och erbjudande om projektstöd.

Inom Göteborgs Stad finns fler planer och program som berör stadens arbete med utveckling inom film och rörlig bild. I synnerhet finns det näringslivsstrategiska programmet (dnr 1332/16) som fokuserar på innovationskraft, kompetensförsörjning och framtida arbetstillfällen och på stadens attraktionskraft. Samtliga av dessa områden har bäring på hur staden utvecklar hållbara strukturer för film och rörlig bild utifrån sociala, ekonomiska och miljömässiga perspektiv. Även stadens *Program för besöksnäringens utveckling* (dnr 0333/18) och *Program för Jämlik Stad* (dnr 1377/17) är program som kan kopplas till arbetet med inventeringen.

Gothenburg Studios Development

Gothenburg Studios Development (GSD) har sitt säte i klusterområdet Gothenburg Film Studios. Inom klusterområdet erbjuds studios, teknik, produktionskontor, post-produktion och andra faciliteter kopplade till film- och spelbranschen.

GSD har lång erfarenhet av att anordna olika former av Master Classes för filmarbetare inom film och rörlig bild. Under åren 2010–2017 arrangerades filmevenemanget GoKinema, som var en mötesplats för verksamma filmskapare i Norden. Huvudfokus låg på de kreativa hantverkskunniga filmarbetarna. Arrangemanget var uppdelat i olika format och en del utgjordes av Master classes i filmfotografi med tillhörande kamera- och ljussättnings workshop. Flera av de inbjudna fotograferna är Oscars belönde eller Oscarsnominerade, som exempelvis Bruno Delbonnel (*Amelie från Montmartre*, *Harry Potter*, *Dark Shadows*), och Philippe Rousselot (*Sherlock Holmes*, *Kalle och Chokladfabriken*), Dick Pope (*Turner*, *The Illusionist*, *The Boy Who Harnessed the Wind*). GoKinema arrangerades i syfte att ge professionella filmarbetare, film- och mediastudenter, tjänstleverantörer och andra professionella filmkreatörer möjlighet att mötas, inspireras och utvecklas inom sina respektive områden.

Under 2020–2021, arrangerades flera Master classes i samarbete mellan GSD, Föreningen Sveriges Filmfotografer, Kulturakademin, Film i Väst, Göteborgs Filmfestival samt med teknisk support av RedRental by MaaN. Fokus för dessa har varit filmfotografi, med inbjudna fotografer som Sophia Olsson (*Charter*, *Sameblod*, *Charmören med flera*), Ulf Brantås (*Hustrun*, *Lilja 4-ever*, *Fucking Åmål med flera*) och Jakob Ihre (*Chernobyl*, *Thelma*, *Louder Than Bombs med flera*). GSD bedriver också utvecklingsprojekt för filmkreatörer mellan 16 och 30 år, där aktiv filmproduktion stöts genom att erbjuda en plattform för utveckling, inspelningsteknik och studios. Även för denna målgrupp arrangeras Master classes återkommande i samverkan med andra partners.

Syfte och mål

Syftet med inventeringen är att ge en samlad bild av intresset av att samverka kring ett nationellt strukturbygge inom kompetensförstärkning för professionellt verksamma filmarbetare. Förhoppningsvis har även aktörer utanför branschen nytta av den.

Metod

Metod för inventeringen har varit att genom intervjuer med utvalda aktörer kartlägga om det finns intresse och möjlighet till samverkan för att skapa en hållbar struktur för kompetensutveckling på spetsnivå för professionella, hantverkskunniga kreatörer inom yrkesgruppen filmarbetare.

Inventering av aktörer

En del av metoden är också att inventera och beskriva aktörerna som sådana. Det finns en poäng med att presentera aktörer och deras verksamhetsområden detaljerat för att möjliggöra att grupperna själva kan hitta synergier mellan sig. Det är också ett informativt underlag för beslutsfattare och tjänstemän, som får en bild av några aktörer som verkar inom området film och rörlig bild.

Urval

De intervjuade aktörerna är valda utifrån två premisser:

1. Deras relation till filmarbetarna, det vill säga om de har någon form av påverkan på filmarbetarens arbetssituation direkt eller indirekt.
2. De utvalda aktörerna som finns representerade lokalt i Göteborg, är valda utifrån sin direkta koppling till film och/eller sitt generella uppdrag inom staden, som har bäring på arbetet med inventeringen.

Dessa respondenter är utvalda att representera svensk filmbransch och representerar en lokal, regional och nationell nivå. I ett större perspektiv omfattas alla aktörer som på något vis direkt eller indirekt har beröringspunkter med kompetensutveckling i branschen. Inventeringen berör även den målgrupp som insatser i kompetensutveckling på spetsnivå riktar sig till – nämligen alla professioner inom film och rörlig bild, där ett behov av kompetensutveckling på spetsnivå identifierats.

Målet är att få en tydlig bild av vilka aktörer som är intresserade av att samverka och på vilket sätt de i sådana fall har möjlighet att bidra.

Intervjuer

Intervjuerna har haft formen av telefonintervjuer på i förhand avsatt tid och har tagit cirka 15–60 minuter. Respondenterna har fått svara på tre frågor:

1. Skulle ni utifrån ert uppdrag vara intresserade av att samarrangera återkommande Master classes/Workshops på spetsnivå för kreatörer inom film och rörlig bild för en primärt lokal, regional och nationell, sekundärt nordisk målgrupp
2. På vilket sätt skulle ni kunna tänka er att medverka i så fall?
3. Vilka andra presumtiva samverkansparter anser ni borde tillfrågas utifrån ett:
 - » lokalt och regionalt perspektiv?
 - » nationellt perspektiv?
 - » nordiskt perspektiv?

Frågorna mejlades ut ett par dagar före mötet, så att personerna ifråga fick möjlighet att reflektera över sina svar. Efter avslutad intervju renskrevs hela intervjun digitalt. Därefter fick respondenterna se den korta sammanfattningen av sina svar och godkänna eventuella citat som föreslogs ingå i det reflekterande avsnittet. Frågorna är medvetet formulerade på ett öppet sätt, utan att vara specifika. Det är ett medvetet val som syftar till att få en övergripande nulägesbild.

Materialet vi har fått in är aktörernas egna perspektiv och bilder. Först redovisar vi endast intervjuerna, utan att kommentera dem. I de avslutande delarna tillåter vi oss att reflektera utifrån våra roller som strategisk filmutvecklare respektive projektledare. Det är våra åsikter utifrån våra erfarenheter och roller som framgår.

Upplägg

Inventeringen presenteras i flera steg:

1. Beskrivning och indelning av aktörsgrupperna
2. Presentation av aktörernas svar kring inställning till samverkan, hur de ser att de skulle kunna medverka och vilka andra de ser som presumtiva parter i ett strukturbygge. En sammanfattning av fråga ett och två har gjorts per intervju och presenteras kortfattat i en matris.
3. Fråga tre summeras genom att samtliga svar klustras utifrån nivåerna lokalt och regionalt, nationellt och nordiskt.
4. Summering av gemensamma nämnare som flera av respondenterna har identifierat och reflektion över dem.

Respondenter

För att få en så överskådlig bild som möjligt har vi gjort en indelning av aktörsgrupperna och skapat en terminologi för dem. Aktörerna är valda utifrån deras relation till filmarbetarna. Antingen har de någon form av påverkan på filmarbetarens situation, direkt eller indirekt, eller så har de ett uppdrag lokalt i Göteborg som är i linje med inventeringens syfte och mål.

Aktörsgrupper

1. **Utbildning:** Denna grupp representerar allt från högskola och universitet till eftergymnasial nivå.
2. **Finansiering och andra resurser:** Inom denna grupp finns olika former av stöd, både rent monetära samt resurser en kan få tillgång till i form av expertis, teknisk utrustning med mera.
3. **Branschorganisationer:** Representeras av ideell yrkesorganisation, branschorganisation, förening som verkar för kompetensutveckling samt facklig verksamhet.
4. **Lokala aktörer i Göteborg:** Här klustras filmfestival ihop med andra i aktörer i staden som har direkt eller indirekt koppling till inventeringen utifrån sina respektive uppdrag.
5. **Beställare:** De som beställer produktioner av produktionsbolagen.
6. **Leverantörer till filmproduktioner:** Företag som på något sätt levererar tjänster eller produkter till en filmproduktion. I den här inventeringen representeras de av agenturer.

Alla respondenter

I inventeringen intervjuas 25 utvalda aktörer inom svensk filmbransch och några lokala aktörer i Göteborg, som utifrån sitt uppdrag kan vara presumtiva samverkansparter. Varje respondent representerar frågor om kompetensutveckling alternativt har en ledande position i sin respektive organisation.

Kulturakademien, Peter Hiltunen, Verksamhetschef, **Lindholmen Science Park**, Gunnar Eriksson, Projektutvecklare inom Film & TV, **Film i Väst**, Nina Sekund, Administrativ Chef, **Förvaltningen för kulturutveckling**, Martin Hammar, Filmkonsulent, **Göteborgs Filmfestival**, Mirja Wester, VD, **Akademi HDK-Valand**, Klara Björk, Tf Prefekt, **Business Region Göteborg**, Rasmus Heyman, Project Developer, **Näringslivsgruppen Göteborg & Co**, Lennart Johansson, Chef, **Filmpool Nord**, Emma Pettersson, Produktionskoordinator, **Film Stockholm**, Anne-Marie Söhrman Fermelin, Senior Filmkonsulent långfilm & tv-drama, **Film i Skåne**, Hanna Sohlberg, Developer/Head of Talent, **Filmregionerna**, som övergripande representant för de 19 regionala resurscentra intervjuades ordförande Anne-Marie Söhrman Fermelin, **Film på Gotland**, Ville Jegerhjelm, Filmkommissionär/Konsulent filmstöd, **CNEMA, Norrköping Filmfond**, Johan Karlsson, Enhetschef, **Svenska Filminstitutet**, Kristina Colliander, chef för produktionsstöd, **Film & TV-Producenterna**, Johan Holm, VD, **Fackförbundet Scen och Film** (tidigare Teaterförbundet), Mika Romanus, Förbundsdirektör, **Film & TV Branschens Yrkesnämnd**, Charlotte Gimfalk, Projektledare, **SVT**, Kristian Hoberstorfer, Exekutiv Producent/Projektledare, **SVT Drama**, **Netflix**, Malte Forssell, Production Management, **FSF, Föreningen Sveriges Filmfotografer**, Michael Petersen, styrelserepresentant Väst, **Stockholms konstnärliga högskola**, Maria Hedman Hvitfeldt, Prefekt Institutionen för film och media, **Talent Group**, Agent Tove Halkiewitz, **Magnolia Agency**, Lollo Urbansdotter, VD, Anja Davidsson, agent.

Svar och sammanfattning

Nedan redovisas svaren från fråga ett och två, som kartlägger de olika respondenternas intresse och möjlighet att medverka till att samarrangera återkommande Master classes/workshops på spetsnivå, i en sammanställd matris.

Därefter sammanfattar vi några övergripande teman som har framkommit i samtalen.

Svaren på fråga tre, vilka andra aktörer respondenterna anser bör tillfrågas i inventeringen, presenteras grafiskt i klustrade indelningar efter uppdrag samt utifrån nivåerna lokalt och regionalt, nationellt och nordiskt samt övriga.

Till sist sammanfattar vi gemensamma teman som respondenterna identifierat och sedan tillåter vi oss att reflektera över dessa.

Fråga ett och två

Fråga 1) Skulle ni utifrån ert uppdrag vara intresserade av att samarrangera återkommande Master classes/Workshops på spetsnivå för kreatörer inom film och rörlig bild för en primärt nationell, sekundärt nordisk målgrupp?

Fråga 2) På vilket sätt skulle ni kunna tänka er att medverka i så fall?

Utbildning	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
Kulturakademin Peter Hiltunen Verksamhetschef	Kulturakademin arrangerar sedan 2018 Master classes på internationell spetsnivå för kreatörer. Flertalet Master classes är planerade eller i planering som vänder sig till professionella utövare regionalt och nationellt.	Medverkan kan ske genom att arrangera Master classes. Finansiera, producera, distribuera och marknadsföra dessa.
Akademi HDK-Valand Klara Björk Tf Prefekt	Vill absolut samarrangera, men har ingen tydlig bild av hur de skulle lösa en eventuell budget för det i nuläget. Kan utöver ordinarie utbildningsuppdrag med studenter inom film, konst och design även göra uppdragsutbildningar, men då måste dessa finansieras. Arbetar med långa perspektiv och god framförhållning och ställer sig väldigt positiva till att vara en del av en sådan här inventering.	Kan göra uppdragsutbildningar, men kan också samverka/samarbeta genom att lärare från HDK/Valand medverkar vid andra utbildningar som gästföreläsare. Dock måste de alltid ha kostnadstäckning, vilket innebär att det måste finnas en extern finansiering för det. Vill gärna vara med i de fortsatta diskussionerna och bidra på det sätt de kan och är gärna med och samarrangerar.

Utbildning	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
<p>Stockholms konstnärliga högskola Maria Hedman Hvitfeldt Prefekt Institutionen för film och media</p>	<p>Vill absolut samarrangera.</p>	<p>Om en spetsutbildning/ utbildningsmoment (till exempel arbetsledning, upphovsrätt, grading) som ges av en arrangör, ingår som moment i en kurs på SKH/institutionen för film och media, vill de gärna delta med sina studenter och även bidra med resurser såsom lärarkostnad, lokaler och teknik. De har också möjlighet att ge kurser som deltagarna kan få högskolepoäng för, om det skulle vara intressant. Hänvisar även till sin lärarkår eller andra anställda som kan bidra med sin kompetens. Liksom HDK-Valand, kan SKH erbjuda uppdragsutbildningar med kortare framförhållning, men då måste de ha kostnadstäckning. Om det finns intresse för en kurs inom den ordinarie verksamheten som ger högskolepoäng innefattar det en längre framförhållning, cirka 1 år.</p>
Finansiär	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
<p>Lindholmen Science Park Gunnar Eriksson Projektutvecklare inom Film & TV</p>	<p>Är intresserade av att samverka. Hänvisar till att de arbetar i flera andra samverkansprojekt och vill gärna vara med även i ett sådant här nytt sammanhang och är öppna för flera initiativ.</p>	<p>Har begränsade arbetsresurser att arrangera event utanför LSP:s regi, men skulle eventuellt kunna gå in med finansiellt stöd. Kan även bidra med resurser och kunskap inom att arrangera publika event bland annat.</p>
<p>Film i Väst Nina Sekund Administrativ Chef</p>	<p>Vill möta om det finns ett behov och tillgodose det. Hänvisar till att de arbetar med frågorna främst genom Kulturakademin och Yrkesnämnden för film och tv. Arrangerar också egna seminarier med syfte att kompetenshöja industrin, som till exempel Film i Väst Talks och producentdagarna. Hänvisar också till sitt arbete med Göteborg filmfestival och Nostradamusrapporten.</p>	<p>Har ingen tydlig bild av hur de skulle kunna göra det givet sitt svar på fråga ett, men om det finns ett konkret förslag så tar de ställning till det när det eventuellt blir aktuellt.</p>
<p>Förvaltningen för kulturutveckling Martin Hammar Filmkonsulent</p>	<p>Ställer sig positiva till att samarrangera. Har inte uppdrag inom att kompetensutveckla aktörer på spetsnivå inom sitt specifika yrkesområde, men om det handlar om talang-/ konstutveckling eller övergripande branschkunskap som berör alla i fältet, kan det ligga inom uppdraget. Hänvisar uppdrag för spetsnivå till Film i Väst och Kulturakademin. Är intresserad av att samarrangera så länge det tas hänsyn även till talangutveckling eftersom det är deras grunduppdrag.</p>	<p>Om arrangemanget även innefattar talangutveckling, vidgat deltagande, nätverk och spridning av information skulle de ha möjlighet att genom samarbetsavtal gå in med viss kostnadstäckning för arvoden eller liknande, samt för kommunikation och spridning.</p>
<p>Filmpool Nord Emma Karlsson Produktionskoordinator</p>	<p>Är absolut intresserade av att samverka eller samarbeta kring ett sådant initiativ. Hänvisar till att de inte har uppdrag inom utbildning, men samverkar med andra parter i olika kompetenshöjande insatser löpande.</p>	<p>Är osäker på om de har någon budget kopplat till liknande insatser, men ser en möjlighet att hjälpa till med till exempel marknadsföring och lokaler.</p>

Finansiär	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
Film Stockholm Anne-Marie Söhrman Fermelin Senior Filmkonsulent långfilm & tv-drama	Ser sig absolut som en part i att samarrangera återkommande kompetensutvecklingsinsatser på spetsnivå. Det ligger helt inom ramen för deras uppdrag och det skulle därför vara givet att vara en samarbetspart. De har arbetat mycket med liknande arrangemang. Därför ser de det som logiskt att samverka på alla möjliga sätt. De ser sig gärna som en part som inte bara går in med finansiellt stöd, utan också är med som en aktiv part i både det strategiska och operativa arbetet.	De skulle kunna vara med och arrangera, bidra med finansiellt stöd samt facilitera arrangemang om de äger rum i Stockholm.
Film i Skåne Hanna Sohlberg Developer/Head of Talent	Svarar att de kanske är intresserade, men att det beror på i vilken form det kommer att landa samt för vilken målgrupp satsningen är riktad till. Har en erfarenhet av att skraddarsydda insatser fungerar bäst. Det ingår i deras uppdrag att stärka branschen och se till vilka behov som finns. En fördjupad insats inom kompetensutveckling hade varit positiv.	Har ingen som arbetar dedikerat med kompetensutveckling i organisationen, så de har svårt att göra en större arbetsinsats i en samverkan. Har heller ingen speciell budgetpost för kompetensutveckling i nuläget.
Film på Gotland Ville Jegerhjelm Filmkommissionär/ Konsulent filmstöd	Vill gärna vara med och samarrangera. Ser att det finns ett behov.	Vill bidra så att det blir ett nationellt heltäckande initiativ. Vill gärna vara med och bidra i det strategiska arbetet vad gäller formatet samt behovsanalysen av innehållet. Har specifik budget avsatt för kompetensutveckling samt utbildningar på spetsnivå inom framförallt manus.
CNEMA Norrköping Filmfond Johan Karlsson Enhetschef	Är absolut intresserade av att samarrangera beroende på sammanhang samt kostnad för detsamma. Hänvisar till att de är en mindre part med en mindre budget samt att det måste ha en koppling till den lokala utvecklingen som är grunden för deras uppdrag.	Hjälper gärna till att sprida information. De skulle också kunna vara värdar och ta en aktiv del, eftersom de har infrastruktur som lokal, teknik och personal. De skulle också kunna ta hand om vissa arrangemang samt gå in som medfinansiär beroende på om innehållet ligger i linje med deras uppdrag.
Svenska Filminstitutet Kristina Colliander Chef för produktionsstöd	Hänvisar till deras kompetensstöd för både individer och organisationer. Arrangerar Filmrummet samt Master classes och kan beroende på ämne och tema ibland göra andra samarbeten. Är löpande delaktiga i olika panelsamtal, både nationellt och internationellt. Den typen av kompetensutvecklande sammanhang är de öppna för att delta i, beroende på kompetens och ämne.	Kan ställa upp med sin kompetens som resurs, som en slags expert, det är den vanligaste formen utöver kompetensstödet som nämns i tidigare svar.
Filmregionerna Anne-Marie Söhrman Fermelin Ordförande <i>Som övergripande representant för de 19 regionala resurscentra</i>	Hänvisar till att de är en ideell förening utan specifik budget kopplad till kompetensutveckling. De enskilda aktörerna i föreningen skulle kunna samarrangera, men som övergripande paraplyorganisation/förening så kan de inte göra det. De arbetar mest med synliggörande, så att återkommande samarrangera föreslaget upplägg är helt enkelt inte föreningens roll. Men de är intresserade av frågan. Filmregionerna ordnar ibland fortbildning för deras filmkonsulenter och för de aktörer som de jobbar gentemot till exempel filmpedagoger och biografägare.	De skulle kunna hjälpa till att sprida information i sina kanaler. De skulle också kunna hjälpa till som en resurs och kommunikationskanal.

Branschorganisationer	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
<p>Film & TV-Producenterna Johan Holm VD</p>	<p>Är gärna med och samarbetar och pushar för arrangemang, men har väldigt begränsade resurser när det gäller att bidra både med personal och ekonomiskt. Trots detta brukar de vara med och samarrangera utifrån sina förutsättningar och det gör de gärna.</p>	<p>De vill och kan bidra med sitt nätverk och sin direktkontakt med alla produktionsbolagen. De kan också eventuellt bidra om någon specifik person ska bjudas in, men kan inte vara mer specifika än så i nuläget.</p>
<p>Fackförbundet Scen och Film (tidigare Teaterförbundet) Mika Romanus Förbundsdirektör</p>	<p>Instämmer verkligen i att det finns ett behov av kompetensutveckling för verksamma inom film- och rörlig bild. Engagerar ibland mindre och kortare utbildningsinsatser för sina medlemmar och skulle kunna samverka kring liknande upplägg, givet att det inte konkurrerar eller står emot andra initiativ som de är engagerade i.</p>	<p>Ser en möjlighet att samverka kring frågor som rör arbetsmiljöperspektivet utifrån sitt fackliga uppdrag, det vill säga kunskaper om både rättigheter och skyldigheter när det kommer till arbetsmiljö. I övrigt beroende på vilka behov som finns.</p>
<p>FSF, Föreningen Sveriges Filmfotografer Michael Petersen Styrelserepresentant Väst</p>	<p>Är intresserade av att samverka och vara med som rådgivande aktör.</p>	<p>De kan bidra med att ha en rådgivande funktion och ge tillgång till deras nätverkskontakter också på en internationell nivå. De hänvisar till fotograffunktionen och till samtliga funktioner som arbetar nära fotografen.</p>
<p>Film & TV Branschens Yrkesnämnd Charlotte Gimfalk Projektledare</p>	<p>Ja</p>	<p>Projektet kan bidra med kunskap om vilken kompetens beställare och bolag efterfrågar. De kan också föra dialog om kompetens internationellt i olika roller och uppdrag. De kan dessutom erbjuda kvalitetssäkring, genom att ta fram kvalifikationer som är yrkesspecifika och branschgemensamma. Dessa kan användas för att planera utbildningsinsatser. De kan vägleda i hur kompetens kan samordnas med närliggande branscher och bredda frilansares uppdragsbas. Genom samordningsinsatser kan i så fall dessa Master classes/Workshops även fungera som "snabbspår" för att öka rörligheten inom den audiovisuella sektorn. Det gäller speciellt yrkesetablerade och dem som investerat i en spetskompetens.</p>

Lokala aktörer i Göteborg	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
<p>Göteborgs Filmfestival Mirja Wester, VD</p>	<p>Vill vara med och samverka och gör det också redan i andra sammanhang. Det ingår i deras verksamhet att kompetensutveckla branschen, så inom ramen för det finns det absolut utrymme för den här typen av insatser. Det är en viktig del av deras arbete att arbeta både med talangutveckling och kompetensutveckling, så de är öppna för alla former av samarbeten som stärker den typen av behov i branschen.</p>	<p>De ser sig redan som arrangörer och hänvisar till att de i viss mån besitter egen kompetens, som de gärna bidrar med. Framförallt bidrar de gärna inom yrkesrollerna producent, regi och manus. De tekniska delarna ligger inte jättenära festivalens arrangemang, men de skulle kunna utveckla det även om det inte är lika lättillgängligt.</p>
<p>Business Region Göteborg Rasmus Heyman Ansvarig KKN frågor</p>	<p>Hänvisar till att deras uppdrag är kopplat till företagande, så teman som är kopplade till entreprenörskap, finansiering eller i viss mån innovation ligger nära deras uppdrag. Inte arrangemang som är för specifikt inriktade på till exempel mask eller manus. Gränsen mellan kulturpolitik och näringspolitik är inte alltid tydlig, så det kan finnas tillfällen då de skulle kunna vara en samverkanspart. Men då behöver det handla om mer övergripande utmaningar för bransch, mer än enskilda utövares behov.</p>	<p>De kan inte förbinda sig att medverka i återkommande Master classes/ Workshops på spetsnivå för kreatörer inom film och rörlig bild. Se svar på fråga 1.</p>
<p>Näringslivsgruppen Göteborg & Co Lennart Johansson Chef</p>	<p>Deras uppdrag syftar till att skapa förutsättningar för att saker och ting ska bli verksamhetsutvecklande. Ser sig som en organisation som bygger infrastruktur och har ett uppdrag att arbeta med frågor som lyfter och stärker destinationen Göteborg. Tycker generellt att för att nå toppnivån så måste ju också talangerna skolas. För att nå en hög nivå måste det först finnas en bred bas. Ligger i deras intresse att bidra till genomförande på en hög nivå.</p>	<p>Ser sig gärna som en side-kick i detta sammanhang och kan hjälpa till med kontakterna för tillstånd och att föra ut budskapet om att Filmstaden i Göteborg finns. Kan vara med som kontaktskapande och nätverkskapande resurs.</p>

Beställare	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
SVT Kristian Hoberstorfer Exekutiv Producent/ Projektledare, SVT Drama	Är absolut intresserade av att samverka och försöker göra det även nu. Hänvisar till att de gärna är med i mån av tid och är ute själva och delar med sig av sina arbetssätt och sina processer. Ser att kompetens och kunskap är nyckeln för framgångsrika processer.	Kan vara med som till exempel föreläsare. De har svårt att hinna vara med och organisera och tittar på möjligheterna för det från fall till fall. De har eventuellt också möjlighet att gå in med en monetär insats beroende på upplägg och sammanhang. Är delaktiga i flera initiativ, men måste prioritera nyckelarrangemangen i Europa och sina nordiska samarbeten.
Netflix Malte Forssell Production Management	Hänvisar till att de har gjort en workshop i Danmark tillsammans med lokala producenter bland annat ett upplägg som kan vara möjligt att diskutera även här i Sverige. Alla deras partners, det vill säga lokala produktionsbolag, ser en akut brist på personal till produktioner. De ser att det är mycket viktigt att få igång rekrytering och intresse för branschen snarast. Alla vet detta.	Hänvisar till att de kan bidra med att berätta om hur de jobbar och vilka krav de har. De skulle kunna bidra med föreläsare eller vad som kan var nödvändigt. Refererar till att de är mycket medvetna om situationen och det omgående måste göras något för att möta den ökande efterfrågan.

Leverantörer	Svar fråga 1)	Svar fråga 2)
Talent Group Tove Halkiewitz Agent	Kan absolut tänka sig att samverka. Hänvisar till att det är viktigt att inte enbart fokusera på A-funktioner utan också teammedlemmar med B- och C- funktioner.	Kan vara med som medarrangör och/eller bistå med förslag på personer att bjuda in. Bidrar gärna med sitt kontaktnät ut till filmarbetarna och ut till högprofilerade aktörer exempelvis producenter, designers och maskörer genom sitt internationella kontaktnät. Hänvisar till nyttan med att samverka mer övergripande nationellt och att hela branschen skulle tjäna på det.
Magnolia Agency Lollo Urbansdotter VD Anja Davidson Agent	Vill samverka beroende på format och innehåll.	Kan vara en länk mellan kreatörerna och andra aktörer. De kan bidra med att nå ut med information till kreatörerna de representerar, men också genom att samla in information från desamma utifrån vilka behov de ser finns. De kan verka som en informationspridare/ insamlare beroende på vad behovet är. De kan också bidra som bollplank och med kunskap utifrån de olika områdena de arbetar inom.

Nordiskt

Branschorganisationer

Association of Icelandic Film Producers, Audiovisual Producers Finland, Virke Producentforeningen, Dansk Filmfotograf Forbund, Film & TV-Producenterna, Finnish Society of Cinematographers, Foreningen Norske Filmfotografer, Producentforeningen Norge, Nordiska Filmkommissionen, Nordiska fackförbund

Finansiella/resurs aktörer

Nordisk Film & TV Fond, Norske Filminstitutet, Det Danske Filminstitut, Filmfond Nord, Nordiska finansörer, Nordnorsk Filmsenter, Finlands Filmstiftelse, Icelandic Film Centre, Mediefabrikken i Norge, Viken Filmsenter, Film Camp

Utbildningsaktörer

Den Danske Filmskole, Den norske filmskolen, Institutionen för filmkonst och scenografi – Helsingfors, Yrkehögskolan Arcada i Finland, Westerdal högskola i Norge, professionella program

Andra aktörer med närliggande uppdrag

Nordiska Ministerrådet

TV-kanaler/beställare eller annan media

Alla producerande streamingplattformar i Norden, NRK, alla aktörer som konsumerar personal, DR, YLE, Netflix, de största beställarna av film och tv

Nationellt

Finansiella/resurs aktörer

Svenska Filminstitutet

Enskilda städer

Göteborg, Kalmar, Karlskrona, Köping, Malmö, Norrköping, Ystad

Utbildningsaktörer

Filmutbildningar högskolor, folkhögskolor; Alma Manusutbildning; Yrgo, högre yrkesutbildning Göteborg; Manusutbildningar; Spetsutbildningar i Sverige

Branschorganisationer

Film & TV-Producenterna, Film och tv-branschens yrkesnämnd, Fackförbundet Scen & Film, Dramatikerförbundet, Oberoende Filmars Förbund, Övriga fackförbund, Nationella filmkommissionärerna, Sammanslutningar (filmrelaterade)

Filmkreatörer med spetskompetens

Ledande filmfotografer, kostymdesigners och produktionsdesigners

Andra aktörer med närliggande uppdrag

Kreativ Sektor, olika typer av näringar, närliggande branscher (till film), Turistrådet Sverige, Visit Sweden, kulturella och kreativa näringar, Tjänstemännens centralorganisation

TV-kanaler/beställare eller annan media

SVT, TV4, de största beställarna av film och tv, Netflix, C More, HBO, Viaplay, Spotify, Teliakoncernen

Lokalt/Regionalt

Finansiella/resurs aktörer

Film i Väst, Film Stockholm, Film i Skåne, Filmpool Nord, Filmbasen, 19 Regionala resurscentra, Lindholmen Science Park, Business Region Göteborg, Norrköpings filmfond, BoostHbg, Kultur i Halland – Film, Film Gotland, Filmcentrum Syd, Filmcloud, Filmregion Sydost, Filmresurscentra, Svenska Filminstitutet

Utbildningsaktörer

Kulturakademin, Filmutbildningar högskolor, Yrgo, högre yrkesutbildning Göteborg, Akademi Valand, Stockholms konstnärliga högskola, Story Academy Gotland, Nya Filmarbetarutbildningen i Skåne, Luleå tekniska universitet, Malmö universitet

Branschorganisationer

Film & TV-Producenterna Film och tv-branschens yrkesnämnd, Fackförbundet Scen & Film

Andra aktörer med närliggande uppdrag

Göteborg Film Festival, Ljud & Bildmedia, Filmproduktionsbolag, Regionala utvecklingsnämnden, Handelskammare, Näringslivsgruppen Göteborg & Co, Gothenburg Studios Development, Arbetsförmedlingen Kultur Media, Privata aktörer, Gothenburg Film Studios, RedRental by MAAN, Spelbolag i Stockholm, Massa Media, Nordantill Film, Iris Film, Kojan Film, Crazy Pictures, FilmFinity Studios

Fråga tre

Fråga 3) Vilka andra presumtiva samverkansparter anser ni borde tillfrågas utifrån ett

- » lokalt och regionalt perspektiv?
- » nationellt perspektiv?
- » nordiskt perspektiv?

Övriga

Internationella Nätverk (både organisationer/enskilda aktörer)

Cineregio, Benjamin Bergery (moderator)

Finansiella/resurs aktörer

EU-pengar/Kreativa Europa

Internationella Filmfestivaler

Berlinale, Cannes Filmfestival, Etablerade festivaler

Utbildningsaktörer

GEECT (Europeiskt nätverk för utbildningar inom film & mediaproduction), CILECT (Internationellt nätverk för utbildningar inom film & mediaproduction), IEFTA (International Emerging Film Talent Association), Screen Talent Europe, Filmskola i Amsterdam, Filmskola Munchen

Utbyten med filmutbildningar/Universitet:

Digital productions Challenge, Torino Film Lab, Screen Skills, Professionella program, Universitet Nederländerna, Universitet Sydafrika

Sammanfattning

Nedan sammanfattas några av de genomgående teman som utgör gemensamma nämnare där flera av respondenterna har identifierat och formulerat svaren på liknande sätt. De teman som framkommer tydligt är:

- » Samverkan och gemensamt ansvar
- » Involvera bredare målgrupp och skräddarsy insatser
- » Gemensam bild av behovet av kompetensutveckling
- » Brist på tydligt ägandeskap och utförare inom kompetensutveckling
- » Norge – en förebild inom kompetensutvecklingsstrukturer

En annan gemensam nämnare för i stort sett samtliga respondenter, är att den absoluta majoriteten är positiva till att vara med och se på möjligheterna att bygga en hållbar struktur för kompetensutveckling för professionellt, kreativa yrkesroller inom film

och rörlig bild. Detta presenteras dock inte som ett separat tema. Den positiva respons som svaren representerar har varit väldigt tydlig och bekräftar behovet och viljan att hitta former för en gemensam nationell struktur.

» Samverkan och gemensamt ansvar

Det är tydligt att det finns ett stort intresse av att samverka kring frågan och ett behov av att branschen i större utsträckning samverkar för att driva utvecklingen framåt.

”Det jag tycker att vi borde bli bättre på är att ha en dialog med varandra, även om vi har olika uppdrag och olika korta eller långa perspektiv, så är det ändå bra att vi har kontakt med varandra och förståelse för varandras åtaganden.”

Klara Björk, tf prefekt, Akademi HDK-Valand

Den positiva responsen har gjort starkt intryck under de samtal som har förts och majoriteten av respondenterna hänvisar till att branschen som sådan behöver ta ett gemensamt ansvar.

Flera av respondenterna visar intresse och engagemang och uttrycker en vilja av att vara aktiva i framtagandet av innehåll och strukturbyggande. Det är flera som uttrycker att de nationella samverkansformerna skulle stärkas om det gick att hitta former och sammanhang som bidrog till den utvecklingen.

”Vi har jobbat mycket med detta, så det skulle vara väldigt logiskt att samverka på alla möjliga sätt. Vi skulle gärna vara en part som inte bara går in med pengar, utan vara med och tycka och jobba. En aktiv part.”

**Anne Marie Söhrman Fermelin,
Senior Filmkonsulent långfilm och TV-drama, Film
Stockholm**

Viljan att samverka är inte isolerad till en speciell aktörsgrupp, utan återges i samtliga aktörsgrupper och majoriteten av respondenterna ställer sig positiva.

”Absolut vi är intresserade av att samverka. Vi är ju en del av branschen och vill jättegärna vara med och hjälpa till, men det är bra om initiativet kommer från produktionsbolagen först och främst. Vi är gärna med och samverkar. Vi har redan pratat med producentföreningen om detta – om vad det finns för möjligheter att förädla, förfina, uppgradera och göra workshops. Om hur vi kan jobba tillsammans för att vidareutveckla en bransch, som är en lärlingsbransch på något sätt.”

**Malte Forssell,
Production Management Netflix**

Vår reflektion är att den positiva responsen är i klar majoritet och har genomsyrat hela inventeringsarbetet. Så gott som alla ser behovet av att enas kring området kompetensutveckling och är också beredda att göra det, både vad gäller att bistå med nätverk och praktiska, monetära stöd, exponering och marknadsföring.

» Involvera en bredare målgrupp och skräddarsy insatser

Några av respondenterna tycker att det är väl snävt att bygga hållbara strukturer enbart för den professionella målgruppen som sitter på specifik spetskompetens. De hänvisar istället till att även målgruppen som generellt definieras som "talang", också behöver tas med i ett sådant arbete. Några respondenter hänvisar till att det är viktigt att vara ganska snäv och specifik vid sådana här initiativ för att det ska bli så kärnfullt och rätt riktat som möjligt.

"... vad det gäller att samverka så ser vi att skräddarsydda insatser har funkat bäst. Det vill säga vi har ju ett uppdrag att stärka vår bransch och att se till vilka behov vi har och kunna sätta in insatser som blir skräddarsydda. Det har vi sett funkat bäst, istället för att göra lite mer generella som ska passa många eftersom alla är i olika lägen i sin karriär."

Hanna Sohlberg, Developer/Head of Talent Development, Film i Skåne

Några respondenter hänvisar till att filmen och det rörliga mediet och rollerna inom dessa kryper närmare och närmare varandra. Flera pratar om vikten av att inte bara rikta kompetensutvecklingsinsatserna till spets utan bredda det till fler kunskaps- och erfarenhetsnivåer.

"För att nå toppnivån måste man ju skola talangerna. ... Om vi ska nå en hög nivå måste vi först ha en bred bas."

Lennart Johansson, Göteborg & CO, Director, Näringslivsgruppen

Flera hänvisar till att det skulle vara en för smal målgrupp att rikta sig mot, om det ska skapas en mer långsiktig struktur för kompetensutveckling på spetsnivå.

"Det finns ju många definitioner av vad spetskompetens är. Det skulle även behövas spetskompetens för dem längre ner i skalan på vad det innebär att ha en B- eller C-funktion också. En sak som jag tycker är viktig, är att man inte bara utbildar och förser A-funktioner med det här, utan man måste också få stolta filmarbetare och teamarbetare. De behövs lika mycket."

Tove Halkiewicz, Manager/Agent, The Talent Group

Vår reflektion är att det inte finns någon motsättning i att skapa ett forum för spetskompetens som också skulle kunna innehålla former och medverka för mindre erfarna målgrupper. Det finns möjlighet att bredda det till fler målgrupper, beroende på hur själva strukturen formeras. Det skulle troligtvis också stärka en mer hållbar, långsiktig struktur för initiativet, då fler aktörer kan gå samman och dela på kostnader. Genom att blanda upp olika erfarenheter och kunskaper så skapas det hållbara förutsättningar som stärker nätverk och kontaktytor på lokal, nationell och internationell nivå.

» Gemensam bild av behovet av kompetensutveckling

Majoriteten av respondenterna identifierar både ett behov av att höja kompetensnivån hos de befintliga filmarbetarna och ett behov av att utöka antalet filmarbetare. Detta eftersom mängden produktioner som genomförs i Sverige idag gör att det är brist på hantverkskunnig personal. Flera av respondenterna hänvisar också till att det är viktigt att det teoretiska omvandlas till praktik vid kompetensutvecklingsinsatser.

”Vi jobbar ju mycket med svenska partners. Jag har inte så mycket synpunkter mer än att vi kan se att alla producenter har svårt att hitta personal. Men det gäller ju inte bara oss utan hela svenska filmbranschen som sådan. Det verkar ju vara ett skriande behov just nu av folk och rekrytering och utbildning, på ett litet snabbare sätt än de långa utbildningarna. Det saknas mycket folk på alla nivåer. Vi kan vara med och hjälpa till, men det är branschen som har behovet och vi ser att det saknas folk i Norden just nu och speciellt i Sverige.” ...”Hur kan man hitta nytt folk? Hur kan man utveckla de som finns? Hur kan man få folk att stappa upp och vilja gå vidare? Där är vi gärna med och bidrar med vår kunskap. Det är ju ett gemensamt ansvar och det är något som alla aktörer borde vara med på tycker jag.”

Malte Forssell,
Production Management, Netflix

Det är flera led i näringskedjan som bekräftar bilden av att det saknas arbetskraft, inte bara på en nationell nivå utan i hela Norden.

”Vi går ju mer och mer mot industri, för att man ska göra många Netflix-produktioner i Sverige på ett år. Det som saknas nu är inte fotografer, det är teamarbetare. Vi kommer behöva ta in folk från utlandet snart. Det finns inte kompetent utbildad personal som kan göra det här. Samma sak gäller i Norge, Danmark och Finland. Hela Norden.”

Tove Halkiewicz, Manager/Agent,
The Talent Group

Vår reflektion av respondenternas svar är att de ligger helt i linje med tidigare rapporter, studier och intervjuer som har genomförts. Det råder en stor brist på arbetskraft inom svensk filmproduktion och kraven från de globala större beställarna är generellt sett högre, med till exempel flera nivåer av godkännande innan det går till produktion.

» Brist på tydligt ägandeskap samt utförare inom kompetensutveckling

Majoriteten av respondenterna hänvisar till Svenska Filminstitutet, Film & TV-Branschens Yrkesnämnd, Film och TV-producenterna och de fyra produktionscentrerna; Film Stockholm, Film i Väst, Film pool Nord och Film i Skåne, som borde vara huvudansvariga för frågor kopplade till kompetensutvecklingsfrågor. Det är även flera som nämner att de tycker att Filminstitutet borde ta ett genomgripande huvudansvar för kompetensutveckling och att kommersiella tv-kanaler och streamingplattformar borde vara med och ta sitt ansvar kring kompetensutveckling i branschen. Av de aktörer som majoriteten av respondenterna hänvisar till, är det endast ett fåtal som refererar till kompetensutveckling som ett av deras grunduppdrag men att de gärna ser sig som en part i ett fortsatt arbete.

Många refererar till Film och tv-branschens yrkesnämnd. Men de är inte en aktör som skapar utbildningar, utan kommer att ha en beställarroll i ett senare skede när förprojekteringen förhoppningsvis övergår till en juridisk organisation. Arbetet med förprojekteringen av Film och tv-branschens yrkesnämnd pågår fram till och med 2022.

”För att arrangera återkommande Master classes/workshops på spetsnivå så ser jag att branschen behöver utbildningsgivare som är etablerade. Vi har en brist på etablerade utbildningsgivare som kan ge och hålla de här Master classes och workshops. Vi har filmskolor och vi har YH-utbildningar, men vem levererar de här Master classes? Vi behöver fler aktörer som Yrkesnämnden skulle kunna hänvisa till.”

**Charlotte Gimfalk, Projektledare
Film & TV-Branschens Yrkesnämnd**

Några av respondenterna hänvisar till att de större beställarna och produktionsbolagen Nordisk film, SF, Netflix, HBO, Filmlance och andra större tv-bolag borde jobba med någon form av incitament, som går direkt till kompetensutveckling för att det ska bli en mer cirkulär ekonomimodell som gemensamt tar ett ansvar. Kulturakademien nämns av några som enda aktör som enbart arrangerar kompetensutvecklingsinsatser på återkommande basis.

”Det är viktigt att det finns utbildningar på nationell nivå, men också olika typer av spetsutbildningar i landet så att det sker kompetensutveckling på olika nivåer. Det är också viktigt att de som arbetar branschövergripande, som Scen & Film och Film & TV-producenterna driver frågor om branschkompetens. Ett problem är att de inte representerar hela branschen och att det saknas ett nationellt branschparaply som äger och kan arbeta med filmfrågorna i stort. Möjligen kan den svenska filmkommissionen ha en sådan roll.”

**Ville Jegerhjelm, Filmkommissionär/Konsulent
filmstöd, Film på Gotland**

Vår reflektion är att den bild vi beskrev inledningsvis – att det idag inte finns någon struktur för kompetensutveckling inom branschen och heller ingen organisation som tar ansvar för kompetensutvecklingen – bekräftas i de svar vi fått in. Idag sker som sagt utbildningstillfällen fragmentariskt, utan kontinuitet och oftast med olika arrangörer. Majoriteten av respondenterna hänvisar till varandra. Endast ett fåtal ser att det ingår i deras uppdrag. Merparten hänvisar till en handfull traditionella, finansiella aktörer. De hänvisar i sin tur till att de inte har i uppdrag att arbeta med frågorna, då de varken har personella eller finansiella resurser avsatta till ren kompetensutveckling.

» Norge – en förebild inom kompetensutvecklingsstrukturer

Flera av respondenterna hänvisar till Norge som en intressant part att samarbeta och hämta inspiration av. Dels beror det på den geografiska närheten, dels beror det på att Norge har en tydligare rollfördelning bland aktörer som arbetar med kompetensutveckling nationellt respektive regionalt. De branschorienterade strukturerna liknar i hög grad det vi har här i Sverige och det finns upparbetade samarbeten mellan länderna, både inom akademien

och mellan intresseorganisationer och olika regionala filmaktörer.

Vår uppfattning utifrån några av respondenternas svar är att det finns en tydligare struktur inom kompetensutveckling i Norge. Det kan vara en god idé att se över den strukturen och se om det finns idéer att utgå ifrån för att bygga upp något liknande i Sverige.

Slutsats

Intresseinventeringen visar att vi kan åstadkomma stor förändring och utveckling på många områden om vi alla samverkar. Så gott som samtliga av respondenterna är direkt positiva till att medverka för att bygga hållbara strukturer, beroende på dess form och innehåll. Samma andel av aktörerna vill och kan bidra med något, antingen exempelvis en monetär insats, marknadsföring, nätverk, kompetens eller

lokaler. Majoriteten av respondenterna uttrycker en vilja till gemensam aktion och att det är viktigt att alla är med och bidrar till att synliggöra behovet av kompetensutveckling och få till stånd en förändring. Det finns med andra ord en god grund för att kunna bygga hållbara strukturer, som skulle utgöra en viktig byggsten till en konkurrenskraftig och hållbar svensk filmbransch.

Referenser

[Avstämningsrapport Film & TV-Branschens Yrkesnämnd.pdf](#)

[filmtvp.se/wp-content/uploads/2019/10/Yrkesnamnd-Film-och-TV.pdf](#)

[goteborgfilmfestival.se/wp-content/uploads/2021/02/GFF21-nostradamus-web-pages-210204-2.pdf](#)

[static1.squarespace.com/static/5f7708077cf66e15c7de89ee/t/60282d3eaf6ce-63674801bec/1613245760553/Sweden-PICA-Summary-2019-09-20.pdf](#)

[tillvaxtverket.se/download/18.1163f22716055aadd9835e3b/1513608245493/Fler%20filminspelningar%20till%20Sverige%20OKLAR.PDFwww.regiondalarna.se/contentassets/13b4d4efa6b3465896aca943ea93fcfc/filmfond.pdfwww.dn.se/kultur-noje/nu-ska-det-bli-farre-amatorer-i-svensk-film/](#)

[scenfilm.se/2020/02/25/filmbranschen-vill-sakra-kompetens-och-karriarsvagar/](#)

[scenfilm.se/2019/11/06/svensk-film-riskerar-tappa-kompetens-och-konkurrens/www.svenskscenkonst.se/aktuellt/nyhetsarkiv/inbjudan-till-workshop-kompetensutveckling-foer-scenografer-och-kostymdesigners-med-fokus-paa-ledarskap/](#)

[screenskills.com/](#)

[politik.regionhalland.se/welcome-sv/namnder-styrelser/driftnamnden-kultur-och-skola/mote-2020-09-17/agenda/sydsvenska-filmutredningen2020-06-29pdf-1?downloadMode=open](#)

[utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/forstudie_resursplattform_bild_och_formkonsten_25-sept.pdfwww.kulturakademin.com](#)

[dn.se/kultur/netflix-inleder-samarbete-med-sf-studios/](#)

[dn.se/kultur/sa-har-pandemin-krossat-filmens-heliga-biofonster/](#)

[nordvision.org/nyheter/nyhet/haer-aer-det-senaste-om-nordisk-public-service-1](#)

[omoss.svt.se/arkiv/nyhetsarkiv/2021-02-10-svt-storsatsar-pa-nordiskt-drama.html](#)

[filmstockholm.se/ny-satsning-ger-dubbelt-sa-mycket-pengar-till-film-och-tv-produktion-i-stockholm/](#)

[fikra.se/blog/i-huvudet-pa-en-producent](#)

[uploads.strikinglycdn.com/files/759f2034-564e-47b8-9789-9a03f37b8108/I_huvudet_pa_en_producent_20171121-1.pdf](#)

[kulturakademin.com/om-oss/organisation/](#)

[Netflix sets up Nordic hub in Sweden | C21Media | News | C21Media](#)

Filmkontoret

Adress

Norra Hamngatan 8
411 14 Göteborg

Telefon

031-368 34 79

E-post

filmkontoret@kultur.goteborg.se

goteborg.se/filmkontoret

Facebook: Filmkontoret Göteborgs Stad

Instagram: filmkontoret